

Kulturen är lösningen för kommunen

KULTA

Kulturen är lösningen för kommunen

Sammanfattning:

Ett mångsidigt kulturliv är ett tecken på en levande kommun. Kulturen är den omvandlande kraften i kommunens händer som gör det möjligt att till låg kostnad öka kommunens attraktionskraft, behålla och förtrölla invånarna. För välfärdsområden är kulturen ett sätt att främja invånarnas välbefinnande och hälsa.

Målet:

KULTA rf:s och dess medlemsorganisationers mål i välfärdsområdes- och kommunalvalet 2025 är att se till att kulturen är med och löser alla de viktiga utmaningar som kommuner och välfärdsområden står inför.

Kultur och konst är en lösning för alla kommuner!

Kultur och konst är en lösning för alla kommuner: kommunerna är mycket olika, men lyckligtvis är kulturen en lösning på många problem! I det här programmet presenteras möjliga utmaningar och problem för kommuner av olika storlek och välfärdsområden, där kulturen kan vara en av lösningarna. Programmet ger också gyllene papegojmärken för god praxis i olika delar av Finland. Kultur är en rättighet för alla. Tillgänglig kultur, konst och kulturarv tillhör alla.

Guldstjärna: Kaustby

Kaustby är känt för sin kultur. Folkmusik och folkdans har blivit en integrerad del av sitt varumärke.

För välfärdsområden är kultur ett kostnadseffektivt sätt att främja människors välbefinnande och hälsa, vilket flyttar fokus för offentliga medel från dyra, botande behandlingar till förebyggande tjänster för ett gott liv. I Finland används begreppet kulturell välfärd för att beskriva kulturtjänster och konsrtbaserade metoder för att öka välbefinnande och hälsa, för att hjälpa människor att återhämta sig från sjukdomar som hjärninfarkt och för att klara av sjukdomar som minnesförlust. WHO rekommenderar att man använder kultur som en del av hälsa och vård. Det kulturella välbefinnandet bör integreras i klient- och servicestyrningen, som är en gemensam uppgift för kommunerna och välfärdsområdena.

Guldstjärna: Birkaland

I Birkaland har man skapat ett mångsidigt utbud av kulturtjänster som gör det lätt att hitta kultur.

Ur kommunernas och städernas perspektiv är kultur en viktig attraktionskraft, en faktor som gör att man stannar kvar och ett sätt för kommunerna att öka skatteintäkterna. Den ekonomiska betydelsen av evenemang och de kreativa näringarna är obestridlig. Kultur är en del av en kommuns strategi och därmed en viktig framgångsfaktor. Den fungerar som ett kitt för stads- och regionutvecklingen och har en positiv inverkan på både regionens och invånarnas identitet.

Guldstjärna: Kajana

Kajana och Kajanalands regionråd har integrerat kulturen i sin livskraftspolitik och gjort strategiska investeringar i den, till exempel ett konst-campus.

Kommunala strategier syftar till nya arbetssätt och förebyggande aktiviteter som ger välbefinnande och vitalitet. Kulturarbetare, yrkesverksamma inom kultur och konst har mycket att bidra med till dessa perspektiv. Kultur är ett konkret medel inte bara för att uppnå de ambitiösa målen i stadsstrategin, utan också för att göra en stad mentalt större i förhållande till sin befolkning.

Guldstjärna: Sodankylä

Det långsiktiga engagemanget för det internationella konsevenemanget Sodankylä Film Festival är ett inspirerande exempel för alla. Allt är möjligt!

Kultur- och konstområdets centralorganisation KULTA rf:s mål är att få kommunerna att inse kulturens värde för att lösa större utmaningar. Kultur är en viktig byggsten för mental säkerhet och motståndskraft mot kriser. Kulturtjänster och kulturarv bidrar till en känsla av gemenskap och minskar ensamhet.

Guldstjärna: Asikkala

I kommunens strategi bestämde man sig för att investera i kultur för att öka inte bara livskraften utan också välbefinnandet. En kulturproducent anställdes, som bland annat arbetar med utställningar, evenemang och en samling fabler som biblioteket kan låna.

En av de effekter av kulturaktiviteter som har studerats är upptäckten av likasinnade vänner, vilket kan vara en "game-changer" i en ung människas liv. Konst och kultur är en viktig del av barns och ungdomars uppväxt, kompetens och gemenskap. Detta uppnås när kommunerna ger barn och ungdomar lika tillgång till kulturell utbildning och undervisning och erbjuder möjligheter till att utöva konst och kultur.

Guldstjärna: Rantasalmi

I Rantasalmi har gymnasiet, mässingsorkestern och folkhögskolan haft ett nära samarbete under mycket lång tid. Gymnasiet i en liten kommun har hållits levande genom att locka till sig elever från andra delar av Finland inom musikteater och studioteknik.

Värdet av kulturarv och konst är kopplat till mänskligheten och den gemensamma berättelsen om en nation. Konstbaserade metoder för att stödja inlärning stärker viktiga färdigheter för framtiden. Kreativitet kan vara en av våra styrkor, men det kräver att vi finländare värdesätter vår kultur, vårt språk och vår konst och är beredda att främja dess vitalitet och mångsidiga blomning överallt från småbarnspedagogik till offentliga konstprojekt.

Guldstjärna: Villmanstrand

I Villmanstrand har den offentliga konsten genomförts på ett tvärvetenskapligt sätt och baserat på lokala berättelser. Berättelsebanken är privatfinansierad och ingår i Villmanstrands konstmuseums samling.

Kulturen ligger i kommunens händer. Kommunen kan utveckla nya sätt att leverera kultur och konst till sina medborgare på ett smidigt och effektivt sätt. Ett sätt att utveckla detta skulle kunna vara att bilda en "kultursamkommun". Samarbete är ett sätt att motverka effekterna av statliga nedskärningar på kulturaktörer i ditt område. Nu behöver vi fördomsfria pionjärer så att inte vissa regioner i Finland blir helt tysta. Kulturen är ett sätt för alla kommuner att mobilisera sina medborgare.

Guldstjärna: Päijät-Häme

Barnkulturcentret Efekti i Päijät-Häme betjänar alla kommuner i Päijät-Häme, från de minsta till de största. Det för ut barnkultur till förskolor och skolor i regionen.

Kulturen är kostnadseffektiv och förebyggande

Problem och lösningar

Problemet: oro för barns och ungdomars välbefinnande.

Lösningen: konstaktiviteter, konstutbildning och konstupplevelser stöder barns tillväxt och utveckling.

Problemet: minskad inflyttning och försämrad kommunal ekonomi.

Lösningen: för kommuner med minskande befolkning är kultur ett verktyg inom kommunens räckvidd för att skapa livskraft och en känsla av gemenskap.

Problemet: befolkningen blir allt äldre.

Lösningen: en aktiv och gemensam livsstil möjliggör en god livskvalitet under hela livet.

Problemet: ökningen av social- och hälsovårdsutgifterna måste hållas under kontroll.

Lösningen: kulturen är ett kostnadseffektivt sätt att förbättra välbefinnande och hälsa.

Problemet: vi skulle behöva locka till oss och behålla arbetskraften.

Lösningen: kulturen är ett kostnadseffektivt sätt att förbättra människors välbefinnande på jobbet och regionens attraktionskraft.

Problemet: ekologisk hållbarhet.

Lösningen: kulturen ger mening och upplevelser på ett sätt som är en hållbar form av konsumtion.

Problemet: oro för barns och ungdomars välbefinnande.

Lösningen: konstaktiviteter, konstutbildning och konstupplevelser stöder barns tillväxt och utveckling.

- Konstaktiviteter stärker kreativiteten, inläringen och koncentrationen.
- Kommunen har en kulturutbildningsplan som säkerställer att alla i förskole- och grundskoleutbildning har tillgång till kulturella och konstnärliga aktiviteter under skoldagen, vilket minskar ojämlikheten.
- Alla barn och ungdomar har tillgång till en konstaktivitet av hög kvalitet som de själva väljer. Detta tillhandahålls till exempel genom grundläggande konstutbildning, den finska modellen med hobbyklubbar och barnkulturcenter.
- Flerspråkighet ingår i läroplanerna som ett övergripande kompetensområde på alla skolnivåer och i alla ämnen, med målet att Finland ska vara världens mest flerspråkiga land 2030.
- Barns hälsa kräver meningsfulla aktiviteter utan smarta enheter.

Guldstjärna: Borgå

Borgå stads plan för kulturutbildning garanterar alla barn i Borgå rätten till kultur, konst och kulturarv.

Problemet: minskad inflyttning och försämrade kommunal ekonomi.

Lösningen: för kommuner med minskande befolkning är kultur ett verktyg inom kommunens räckvidd för att skapa livskraft och en känsla av gemenskap.

- Var som helst kan ha en levande och originell lokal kultur och ett starkt band till sitt eget kulturarv.
- Kulturaktörer och utbildningsinstitutioner med kulturundervisning är drivkraften bakom attraktionskraften i sina regioner.
- Genom kulturen kan olika människor dela upplevelser och hitta skäl att stanna kvar på orten. En starkare förståelse för kulturarvet skapar ett mer accepterande och tryggare samhälle där människor med olika bakgrund känner sig sedda. Detta kan minska diskriminering och mobbning.
- Kulturtjänster attraherar högutbildade och unga invånare, liksom barnfamiljer.
- Kulturaktörer arbetar i partnerskap med företag i området och stärker hela tjänstesektorn.

Guldstjärna: Sotkamo

Sotkamo undersökte anledningarna till att man inte flyttade till Sotkamo och bristen på kulturevenemang var en av anledningarna. Så Sotkamo anställde en kulturproducent för att se till att det händer saker i framtiden!

Problemet: befolkningen blir allt äldre.

Lösningen: en aktiv och gemensam livsstil möjliggör en god livskvalitet under hela livet.

- Kulturen stärker äldre människors inflytande och sociala liv genom mångsidiga möjligheter till deltagande.
- Kulturen tar itu med utmaningarna för äldre människors mentala välbefinnande, bland annat genom att höja humöret och minska ångesten.
- Kulturen främjar minnet och är bra för både hjärnan och hjärtat.
- Äldre personers frivilliga arbete i kulturföreningar stärker kommunens livskraft.
- Kulturen kopplar samman generationer genom att skapa broar mellan generationerna.

Guldstjärna: Kymmenedalen och Satakunta

I Kymmenedalens och Satakunta välfärdsområdet görs försök med en kulturemiss som kan användas till exempel för att ge äldre personer med kronisk smärta ett konstrecept.

Problemet: ökningen av social- och hälsovårdsutgifterna måste hållas under kontroll.

Lösningen: kulturen är ett kostnadseffektivt sätt att förbättra välbefinnande och hälsa.

- Omfattande kulturdeltagande stärker det psykiska välbefinnandet och motståndskraften mot kriser.
- Konstaktiviteter ger mening åt livet och minskar utanförskap och ensamhet.

- Genom livsstilsrådgivning kan välfärdsområden utnyttja de kulturtjänster som finns tillgängliga i området.
- Biblioteken är gemensamma mentala gym och medborgarutrymmen med låga trösklar för tillträde.
- Ett välfärdsområde kan införa "Kaikukortet", som gör det möjligt för dem som har en ansträngd ekonomisk situation att uppleva och delta i kulturaktiviteter utan kostnad och därmed förebygga djupare problem.

Guldstjärna: Kauhajoki

Kommunerna kan styra sina statliga medel som beviljad till dem enligt HYTE-koefficienten för att främja välfärd och hälsa - inklusive kulturellt välbefinnande och kultur. Kauhajoki har beslutat sig för att göra det.

Problemet: vi skulle behöva locka till oss och behålla arbetskraften.

Lösningen: kulturen är ett kostnadseffektivt sätt att förbättra människors välbefinnande på jobbet och regionens attraktionskraft.

- Utan evenemang händer ingenting.
- Kulturupplevelser och rekreativsmöjligheter skapar styrka och glädje för social- och hälsovårdspersonal och andra yrkesgrupper inom välfärd och kommun som det råder brist på och som har svårt att klara av sina krävande jobb.
- Ett mångsidigt kulturliv lockar familjer att flytta och stanna kvar.
- Kulturevenemang, aktiviteter och kulturarv kopplar människor till sina samhällen och stadsdelar.
- Ett levande kulturliv förmedlar en känsla av framåtblickande, progressiva och välmående samhällen.

Guldstjärna: Åbo

Turun Lähimmäispalveluyhdistys (Åbos väntjänsteförening) erbjuder sina anställda och kunder en stunds andrum och upplevelser med hjälp av virtuell konst. Ett särskilt utrymme har reserverats för detta i servicehemmet.

Problemet: ekologisk hållbarhet.

Lösningen: kulturen ger mening och upplevelser på ett sätt som är en hållbar form av konsumtion.

- Konst och kulturarv kan göra hållbara livsstilar mer attraktiva.
- Kultur kan hjälpa människor att tro på förändring.
- Kulturarvet kan hjälpa människor att älska landskapet och platsen där de bor tillräckligt mycket för att vilja vårda det.
- Kulturutbudet stöder också tillväxten inom andra tjänstesektorer, vilket förstärker övergången i produktion och konsumtion från varor till tjänster och därmed stöder hållbar tillväxt.

Guldstjärna: Kervo

Kervo har integrerat kultur i hållbart boende. Kervo är känt för sin rivningskonst och anordnade också ett evenemang för en ny tids byggande där kulturen spelade en viktig roll.

**Kulturen är lösningen
för kommunen**

KULTA